

OLIMPIADA DE LIMBA ȘI LITERATURA ROMÂNĂ

Etapa locală
16 ianuarie 2016
Clasa a V-a

- Toate subiectele sunt obligatorii. Timpul efectiv de lucru este de 3 ore.
- Se acordă 10 puncte din oficiu. Total 120 puncte.

Citește cu atenție cele două texte de mai jos și răspunde corect tuturor cerințelor formulate în sarcinile de lucru:

A. De la fereastra lui, Enric, în fiecare seară, privea nemărginirile cerului, așteptând să vadă ploaia de artificii, jocul nebun de rachete, pulberea mărunță și impalpabilă care umple aerul și nu cade nicăierea, firele de beteală care se urzesc ca o mreajă și apoi se desfac; și ochii lui se umpleau de visuri.[...]

Sus, întâile licăriri sfoase se arătau, mare și orbitor luceafărul apărea, scânteietoare constelațiile își arătau punctele lor de foc în locul obișnuit, [...] norodul de sori, de luceferi și de stele, brăzdând tăria și apoi, după cele mari și scăpărătoare, sfoase se arătau și cele mai mici, și cele mai mărunte, și toată pulberea de diamant a celor de-abia văzute, și tot praful stelar al celor de-abia bănuite.

Tăcut se cumpănea universul cu miile-i de astre deasupra căsuței lui.[...]

Și în liniștea aceea în care el visa cu fruntea răzemată de fereastră, deodată, din înălțimile tării, un fulg luminos se dezlipi, străbătu vertiginos spațiul, se mări din ce în ce și apoi, ca un buchet căruia îi tai așa ce-l leagă, se desfăcu într-o ploaie de flori viorii, care căzură cu zgomot peste grădina unde sta pe gânduri visătorul. Viu crengile arborilor se mișcă, un susur sperios porni, câteva păsări deșteptate din somn își întinseră aripele fărâmiând armonia umbrelor și apoi totul se liniști din nou. Copacii tăcură, reluându-și somnul întrerupt, păsările făcură câteva ocoluri și reveniră la loc, florile mirosiră și mai tare.

Enric alergă și în locul lacrimilor de foc află vreo câteva pietre sfărâmate, câteva biete și infime țandări de astru.

Și mai străin și răzlețit de lume trăi de atunci cu bizara lui comoară o bucată de timp și apoi, într-o zi, dispăru cu desăvârșire. Enigmatică îi rămase casa cu obloanele și ușile zăvorâte, până ce, într-o dimineață, îmbătrânit și purtând ca o lumină lunară pe față, apăru aducând, spre mirarea vecinilor, un șir nesfârșit de bolovani, de pietroaie de toate formele și în toate culorile.

Visul lui prinsese acum o formă și începuse a se concretiza. Neputând să urce la cer, după cum îl îmbia tainicul dor născut într-însul, hotărî să înfăptuiască cerul pe pământ. Din materialul acesta căzut din toate astrele și adunat pretutindeni, visă să-și dureze o casă [...] cu sfărâmatuiri de univers.

Și atunci, cu o răbdare neînchipuită,[...] începu, una câte una, să șlefuiască toate pietrele. (Dimitrie Anghel, **Culegătorul de stele căzătoare**)

B. Visează plopul, nemișcat în soare,
Și umbra din el, neagră, îi curge la picioare...

Un melc își taie drumul prin grădină
De-a dreptul, ca un tanc de gelatină,
Amenințând albine și furnici
Cu patru tunuri mici.

Tăcerea își adună trupul sferic
Într-un boboc de nalbă.
O muscă trece prin lumina albă,
Ca o scânteie de-ntuneric,

Un fluture, cu aripi de umbră și mătășă
Stropite-n două locuri cu carmin,
Din zboru-i frânt și plutitor se lasă
Pe vârful unui spin.

Și florile se-nalță-ntr-un picior
Să-l poată contempla mai bine.
Cum doarme-n pragul clipei care vine,
Cu aripile desfăcute-n viitor.

(George Topîrceanu, **Lumină**)

SUBIECTUL I – Lectura (50 de puncte)**a) Înțelegerea textului- 12 puncte**

1. Transcrie, din primul text, două figuri de stil diferite, numindu-le. **4 puncte**
2. Explică, în 4-6 rânduri (40-60 de cuvinte), semnificația primelor două versuri din textul **B** :
Visează popul, nemișcat în soare,/ Și umbra din el, neagră, îi curge la picioare... **8 puncte**

b) Scrierea despre textul ficțional- 30 de puncte

Scrie o compunere de 20-25 de rânduri (200-250 de cuvinte) prin care, folosind exemple din cele două texte, să prezinți raportul dintre realitate și ficțiune, așa cum se reflectă în cele două opere literare. În alcătuirea compunerii trebuie să ai în vedere următoarele repere:

- ilustrarea, cu exemple din cele două texte, a două caracteristici ale unei opere literare;

6 puncte

- evidențierea, în fiecare text, a raportului dintre realitate și ficțiune; **8 puncte**

- identificarea și interpretarea expresivității a două figuri de stil diferite și a două imagini artistice

8 puncte

- identificarea modurilor de expunere; **4 puncte**

- interpretarea originală a ideilor ilustrate în texte; **4puncte**

Redactarea răspunsului la punctul **b - 8 puncte** - unitatea compoziției – 1p.; registrul de comunicare, stilul și vocabularul – 1p.; coerența exprimării și a textului – 1p.; ortografie – 1p.; punctuația – 1p, așezarea în pagină – 1p, respectarea numărului de rânduri - 2 p

SUBIECTUL AL II-LEA- Practica rațională și funcțională a limbii (10 puncte)

Expimă-ți opinia, într-un text de 10-12 rânduri (100-120 de cuvinte), despre frumusețea naturii într-o zi de vară.

SUBIECTUL AL III-LEA- Elemente de construcție a comunicării (50 de puncte)

1. Transcrie, din primul text, patru cuvinte derivate. **4 puncte**
2. Selectează din primul text trei cuvinte care conțin hiat, iar din al doilea text, trei cuvinte care conțin diftongi diferiți. **6 puncte**
3. Scrie câte un sinonim, potrivit sensului din text, pentru cuvintele subliniate: *nemărginirile, sfioase, susur, infime, enigmatică, mirarea.* **6 puncte**
4. Transcrie, din al doilea text, patru termeni ai câmpului lexical al *grădinii.* **4 puncte**
5. Transcrie, din primul text, patru verbe la timpuri diferite ale modului indicativ, precizându-le **8 puncte**
6. Selectează, din primul text, un verb la un mod nepredicativ, precizându-l. Pune-l apoi la alte două moduri nepredicative, pe care le vei numi. **6 puncte**
7. Construiește câte un enunț cu fiecare dintre verbele *a fi* și *a avea*, astfel:
 - a) cu valoare predicativă
 - b) cu valoare auxiliară. **4 puncte**
8. Explică utilizarea punctelor de suspensie în primul text. **4 puncte**
9. Motivează utilizarea cratimei în construcția selectată din versul celui de-al doilea text: *Cum doarme-n pragul clipei care vine.* **4 puncte**
10. Construiește două enunțuri în care virgula, semn de punctuație, să aibă utilizare diferită **4puncte**

OLIMPIADA DE LIMBA ȘI LITERATURA ROMÂNĂ**Etapa locală**
16 ianuarie 2016
Clasa a V-a**SUBIECTUL I – Lectura (50 de puncte)****a. Înțelegerea textului ficțional/nonficțional – 12 puncte**

1. Selectarea și transcrierea corectă a celor două figuri de stil din primul text (2×1p.) și precizarea acestora (2×1p) **4 p.**
2. Explicarea corectă, coerentă și nuanțată –6p./ explicarea corectă și coerentă – 4 p./ încercarea de explicare, cu unele ezitări de exprimare – 2 p.; respectarea limitei de spațiu – 2 p.
8 p.

b. Scriere despre textul ficțional/nonficțional – 30 de puncte-

- ilustrarea, cu exemple din cele două texte, a două caracteristici ale unei opere literare;
6p./3p./1p.
- evidențierea, în fiecare text, a raportului dintre realitate și ficțiune; **8p./3p./1p.**
- identificarea și interpretarea expresivității a două figuri de stil diferite și a două imagini artistice (identificarea corectă- 4× 1p/0,5=4p/2.; interpretarea expresivității- 4× 1p/0,5p=4p/2.) **8p.**
- identificarea modurilor de expunere; **4p./2p.**
- interpretarea originală a ideilor ilustrate în texte; **4p./2p./1p.**

Redactarea răspunsului la punctul **b - 8 puncte** - unitatea compoziției – 1p.; registrul de comunicare, stilul și vocabularul – 1p.; coerența exprimării și a textului – 1p.; ortografie – 1p.; punctuația – 1p, așezarea în pagină – 1p. respectarea numărului de cuvinte. 2 p.

SUBIECTUL II - Practica rațională și funcțională a limbii (10 puncte)

- Formularea opiniei: 2/1 p.....2 puncte
- Susținerea opiniei prin 2 argumente, explicații, exemplificări etc./ încercarea susținerii, lipsa explicațiilor, exemplificărilor etc. : 2p./1p*2. 4 puncte
- Exprimare corectă, clară, nuanțată:..... 1 punct
- Respectarea normelor de ortografie și de punctuație:..... 1 punct
- Respectarea structurii textului argumentativ: ipoteză, argumente pertinente, concluzie :.....1 punct
- Respectarea numărului de rânduri :..... 1 punct

SUBIECTUL al III-lea – Elemente de construcție a comunicării – 50 de puncte

1. transcrierea, din textul A, a patru cuvinte derivate (4×1p.) **4p.**
2. transcrierea, din textul A, a trei cuvinte care conțin hiat (3×1p.) și a trei cuvinte din textul B care conțin diftongi diferiți (3×1p.) **6p.**
3. precizarea sinonimelor contextuale pentru cuvintele subliniate în textul A: *nemărginirile, sfioase, susur, infime, enigmatică, mirarea* (6×1p.) **6p.**
4. transcrierea, din textul B, a patru termeni ai câmpului lexical al *grădinii* (4×1p.) **4p.**
5. transcrierea, din textul A, a patru verbe la timpuri diferite ale modului indicativ (4×1p.) și precizarea acestora (4×1p.) **8p.**
6. selectarea, din textul A, a unui verb la un mod nepredicativ și precizarea acestuia (1+1); construirea verbului la alte două moduri nepredicative și numirea lor (2+2) **6p**
7. a. construirea corectă a enunțurilor cu verbele *a fi* și *a avea* cu valoare predicativă(1+1);
b. construirea corectă a enunțurilor cu verbele *a fi* și *a avea* cu valoare auxiliară (1+1) **4p.**
8. explicarea utilizării punctelor de suspensie în textul A **4p./2p.**
9. explicarea utilizării cratimei în construcția *doarme-n* **4p./2p.**

10. construirea corectă a două enunțuri cu utilizare diferită a virgulei. (2×2p.)
4p.